

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(ПРЕЗЕНТАЦІЇ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ)**

Рівень вищої освіти: третій

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 081 «ПРАВО»

галузі знань 08 «ПРАВО»

Програму розроблено відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2020 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2019 року № 1285 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 05 жовтня 2019 року за №1132/32584, Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>), затверджене наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р., Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>), затверджене Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» протокол № 2 від 21.01. 2017 р., уведено в дію наказом ректора від 31.01.2017 р. № 353/3/01-17

Укладачі:

Лазур Я.В. – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету.

Бисага Ю. М. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства;

Булеца С. Б. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу;

Галас В.І. – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та історії держави і права;

Карабін Т.О. – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права;

Рошканюк В.М. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри господарського права

Ступник Я. В. – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права та процесу;

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні Вченої ради юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 10 від 21 травня 2020 року.

1. Загальні положення

Вступник до ОНП «Доктор філософії» зі спеціальності «Право» юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» зобов'язаний мати відповідний рівень теоретико-практичних знань та вміння застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій.

Претендент до вступу до ОНП «Доктор філософії» зі спеціальності «Право» готує реферат відповідно до обраного напрямку наукового дослідження та презентацію наукового дослідження та подає її разом з документами до відділу аспірантури та докторантури, а також здійснює доповідь та виступає з науковою презентацією на відповідному вступному випробовуванні.

Мета випробовування - довести, що вступник на ОКР «Доктор філософії» зі спеціальності «Право» володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукового дослідження. Воно має висвітлити уміння вступника формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Вступник на ОКР «Доктор філософії» зі спеціальності «Право» зобов'язаний мати достатній рівень знань та навичок, необхідних для проведення власних наукових досліджень, тому при підготовці реферату відповідно до обраного напрямку наукового дослідження та презентації наукового дослідження йому необхідно:

- довести високий рівень своїх знань з обраної спеціальності;
- продемонструвати схильність до самостійного аналізу фундаментальних та прикладних наукових проблем;
- сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дослідження.

2. Вимоги до змісту реферату та презентації наукового дослідження

Реферат відповідно до обраного напрямку наукового дослідження - це наукова доповідь (обсяг до 25 стор.), у якій викладено прогнозовану (ймовірну, орієнтовну) бажану тематику дисертаційного дослідження вступника в аспірантуру, обґрунтовано доцільність, висвітлено актуальність обраної ним наукової проблеми на гуманітарному (проблема в контексті загальноцивілізаційних і глобальних процесів), соціальному, соціокультурному (у просторі соціальної практики), конвенційному (нормативно-законодавчий аспект), науково-методологічному (фундаментальні дослідження) і навчально-методичному (науково-популярні публікації і методичні розробки) рівнях та розкрито методологічну стратегію дослідницького пошуку. Зміст реферату відповідно до обраного напрямку наукового дослідження має носити характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не може обмежуватися лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а також має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення.

Метою написання реферату є організація науково-дослідницької роботи з врахуванням певних вимог, а саме:

а) системно і творчо, коректно і критично осмислювати існуючі погляди науковців на окремі теоретичні і практичні проблеми права;

б) самостійно знаходити шляхи вирішення проблем права, виходячи із сучасного стану законодавства та практики його застосування;

в) системно і комплексно аналізувати правові норми, що регулюють відповідні правовідносини;

г) робота повинна носити творчий характер і відображати дотримання етичних норм проведення наукових досліджень, тобто бути забезпеченою науковим апаратом (посилання, наведення цитат, вказівка на джерела використовуваних у роботі таблиць, схем, статистичних даних тощо);

д) робота повинна бути оформленою у відповідності до визначених вимог до наукових праць.

Реферат повинен включати:

– назву та зміст роботи;

- вступ, в якому визначається актуальність проблеми, мета та завдання дослідження;
- основну частину, в якій висвітлюються основні проблеми та ступінь їхнього дослідження, аналіз судової практики;
- висновки, в яких визначаються основні підсумки дослідження;
- список використаних джерел

У рефераті відповідно до обраного напрямку наукового дослідження мають бути сформульовані та обґрунтовані наукові положення, що будуть покладені в основу майбутньої дисертації, сукупність яких можна кваліфікувати як елементи нової ідеї або теоретичне обґрунтування питання, що матиме наукове чи практичне значення. Обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці, можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо.

Папір для написання роботи використовується лише стандартного формату А4 (розміром 29,7 см * 21 см). Текст потрібно друкувати через 1,5 міжрядкового інтервалу на одній сторінці (або з двох боків) аркуша та розміщувати так, щоб залишались поля зліва - 30 мм, справа - 10 мм, зверху та знизу - 20 мм. Текстовий редактор Microsoft Word, шрифт 14 кегля, гарнітура шрифту - Times New Roman.

Структура реферату відповідно до обраного напрямку наукового дослідження: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Кількість джерел у списку використаної літератури - не менше 20, виданих протягом останніх десяти років, у тому числі принаймні 5 - іноземних.

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами без знака №, дотримуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок роботи, але на ньому номер сторінки не проставляють, на наступних сторінках номер сторінки зазначають у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці.

3. Вимоги до презентації наукового дослідження

За підготовленим рефератом вступник робить презентацію наукового дослідження у формі електронної презентації чи іншими мультимедійними продуктами (відео, сайти, блоги, веб-квести тощо).

Тривалість доповіді не повинна перевищувати 10 хвилин. Рекомендується побудувати свій виступ чітко і лаконічно, говорити короткими фразами та своїми словами, слідувати за аудиторією. Презентація не має перевищувати 15 слайдів (рекомендовано використовувати не більше 2 слайдів на хвилину).

У доповіді необхідно надати обґрунтування тематики майбутнього дисертаційного дослідження, показати його актуальність, висвітлити мету і завдання майбутнього дослідження, основні інноваційні ідеї, гіпотези, коротко окреслити стан розробки проблеми дослідження у вітчизняній та зарубіжній науці, ймовірні шляхи (підходи, способи, технології, методики, методи, алгоритми тощо) розв'язання поставлених задач. Рекомендується також не тільки розповісти про майбутню наукову роботу, а й продемонструвати наявні досягнення вступника (успішність навчання, досвід роботи за спеціальністю, наявність публікацій, у тому числі у зарубіжних наукометричних виданнях, стажування, участь в наукових масових заходах, наявність винаходів тощо).

Після завершення доповіді членами Предметної комісії можуть бути поставлені уточнюючі запитання, на які рекомендується відповідати конкретно, чітко та лаконічно.

4. Критерії оцінювання презентації дослідницької пропозиції

Оцінювання знань вступників на ОНП «Доктор філософії» зі спеціальності «Право» юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» здійснюється членами предметної комісії за критеріями наукової новизни, обґрунтованості, актуальності, проблемності на основі аналізу доповіді і її представлення.

Культура мовлення та дотримання регламенту є обов'язковим елементом культури й етики наукових повідомлень.

Критерії оцінювання презентації дослідницьких пропозицій та досягнень:

1. Уміння сформулювати тему й обґрунтувати її актуальність.
2. Рівень критичного аналізу.
3. Аналіз сучасних наукових джерел.
4. Адекватність передбачуваних методів дослідження.
5. Якість подання передбачуваних результатів дослідження.
6. Творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу.
7. Мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу.
8. Використання під час захисту засобів унаочнення та якість їх виконання.
9. Вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

Оцінка презентації дослідницьких пропозицій та досягнень виводиться на підставі підсумування балів, виставлених членами приймальної комісії. Кожен з оцінюваних аспектів має певну максимально можливу кількість балів:

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів

Бали	Критерії оцінювання
<i>190-200</i>	Зроблена презентація забезпечує повне розкриття теми і містить елементи новизни. Наукова пропозиція містить значний і різноманітний масив опрацьованих інформаційних джерел, критичний огляд наукової літератури, узагальнення і висновки, які дозволяють чітко визначити авторську позицію. Автор планує використовувати у дослідженні сучасний аналітичний і методологічний інструментарій. Запропонована тема має практичну цінність, проблема розкрита адекватно обраній темі. Доповідь логічна, повна, стисла, проілюстрована бездоганно оформленими наочними матеріалами. Відповіді на запитання правильні, стислі, аргументовані.
<i>150-190</i>	Тема розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру. У презентації зустрічається порушення логіки викладу. Аналіз літературних джерел зроблений поверхнево, інколи відсутні узагальнення, наукова полеміка, авторські висновки, посилання на першоджерела. Подана тема не має достатнього аналітичного обґрунтування доцільності її реалізації. Відповіді на питання в основному правильні, вступник добре знає предмет роботи.
<i>100-150</i>	Тема роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, наявні ознаки компіляції, відсутні узагальнення, авторські висновки. Порушена логіка представленого матеріалу. Є зауваження щодо оформлення тексту пропозицій та презентації. Доповідь прочитана за текстом, вступник не володіє окремими питаннями теми, не всі відповіді на запитання членів приймальної комісії правильні або повні. Наочні матеріали не відображають зміст передбачуваного дослідження.

<i>Менше 100</i>	Тема і мета роботи сформульована не визначені, змістовне наповнення не відповідає темі дослідження. Відсутня логіка у побудові дослідження. Важко визначити ступінь самостійності представлених матеріалів. Обґрунтування запропонованої пропозиції відсутнє. Оформлення має суттєві недоліки. Доповідь не відображає зміст роботи, більшість відповідей на запитання неточні або неправильні, вступник не володіє предметом дослідження. Наочні матеріали відсутні.
------------------	--

Голова предметної комісії зі спеціальності «Право»
ОКР «Доктор філософії»

Я.В. Лазур